

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ' חשון תשפ"ב | דף היומי בבלי: ראש השנה יז | דף הכולל: ביצה טו.
דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד תחילת סימן תר"ג.
מוסר: חובת השמירה - פרק ה' מ"עוד אציע ענין" עד תחילת פרק ו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק כד 'וכבר מצאנו שהמלאכים' עד סוף פרק כה

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הטיפול המיוחד של ד"ר שושהיים ז"ל לכאבי גב | מבחן החסד' שסלל את הדרך לשידוך | צעקות רמות בבית המוסר בקובנא | 2258

הסיפור היומי

בתחושת אשמה ובעיניים מושפלות הגיעו בני הזוג לבקר את האיש. עוד לא עברו את מפתח הדלת, והלה נזעק לקראתם: "אתם הצלתם לי את החיים! אני חב לכם את שארית חיי...!"

שכרו הגדול של 'משכיל אל דל'

המשוואה פשוטה ומנוסחת על פי נסיונה העשיר בתחום התח"צ: קיפול העגלה ביד אחת, שמירה על מושי ביד שניה, איכשהוא לתפוס לאה בציצית ראשה רגע לפני שהקטנה מזנקת לכביש, את זה כל אמא מתחילה יודעת לעשות. אבל כשתא המטען עמוס - אין מנוס אלא מלחכות עוד שעה בתחנה הלוהטת, בתקווה שעד שיגיע הקו הבא, ציבור הממתינים בתחנה יתצמצם. קול שקט קוטע את רצף המחשבות, יהודי מוציא את ראשו מהמשניות כיס ואומר לה: "הרבנית, כשהאוטובוס יגיע, את תעלי עם הילדים ואני אקפל ויכניס את העגלה לתא המטען". שורה של אבנים ירדו לה מהלב שחזר לפעום בקצב נורמטיבי. אך דא עקא, צעירי הצאן מהירים היו ממנו, ועד שמיודענו הגיע לפתח, חומה של מזוודות חסמה את דרכו. פנה היהודי לצד השני של האוטובוס, לצד השני של תא המטען. לבינתיים עלתה 'הרבנית' עם ילדיה, כשלנגד עיניה הנהג מתחיל לנסוע כשאינו מבחין ביהודי העומד מול האוטובוס ובידיו עגלת תינוק... אמבולנס, משטרות ובלאגן אחד גדול. היהודי שלנו שוכב

"האוטובוס יגיע לתחנה בעוד 9 דקות". קולו המתכתי של ה'קל קו' צילצל באוזנה. 'טוב שהקדמתי לבוא', חשבה לעצמה בעודה מנסה לתפוס פינת צל בפאתי התחנה הלוהטת בשעת צהריים זו. היציאה מקרית ספר, תחנה אחרונה בהחלט. המון אדם צובאים על האוטובוסים הממוזגים, היא ביניהם, נשענת על העגלה ומביטה בלאהלה העטורה קורי שינה ושאריות זעירות של במבה, לצידה מוישל'ה אחוז פליאה ומלא אנרגיה לקראת הנסיעה המתרגשת ובאה לעיר התורה והחסידות. "האוטובוס יגיע בעוד 3 דקות", כך מבשר הקריין הידוע מה'קל קו'. התחנה מלאה עד אפס מקום, היא מנסה להביט לעבר הכביש, לראות האם הגאולה, זתאומר'ת המזגן פלוס אוטובוס, מתקרבת, אך שורה של בחורי ישיבות עומדים הם ומזוודותיהם, על שפת המדרכה, בעמדת זינוק הישר לתא המטען, ומשם בשונונג מהיר, ישר רצים להתמזגן בצילו של 'סופרבוס'. הרבה מזוודות = תא מטען עמוס = אנדרלמוסיה משפחתית.

מתעכב עד שהקושי יגיע. אלא בטרם יחסר לשני משהו - הוא שם למנוע עוגמת נפש.

"הנותן צדקה לעני הדופק בדלתו - שכרו גדול מאוד, אך המחפש את העני ומספק לו צרכיו בטרם יאלץ לדפוק על דלתות נדיבים, שכרו רב עוד יותר. הקדוש ברוך הוא נותן לו את מבוקשו - גם כשאינו מבקש. הווי אומר, גם כש'המשכיל אל דל' שוכב על הכביש מעולף ואינו יכול לבקש רחמים על עצמו - הקדוש ברוך הוא מקדים רחמים לתפילתו.

"ואני", מספר החולה, "נגזרה עליי משמים תאונת דרכים, אך הקב"ה סיפק בידי לעשות חסד עוד בטרם הגיעה הבקשה, כדי שאזכה להגיע לתאונה כשמעשה חסד נעלה זה בידי".

(הרב יצחק מן, ממשנתה של תורה)

חסר הכרה, ומובל לבית החולים. והיא, היא מלאה ייסורי מצפון קשים כשאלו. לא עזרו כל טעוני בעלה בדבר חפותה, מילותיהם המנחמות של חברותיה נפלו על אוזניים ערלות.

עד ... עד שהגיעו היא ובעלה לבקר את החולה במבט נאשם ובעיניים מושפלות. עוד לא עברו את מפתן הדלת והחולה נזעק לקראתם והחל מברך ומריע לכבודם מתוך הכרת הטוב. "אתם הצלתם לי את החיים", אני חב לכם את שארית חיי".

וכל כך למה? הלא בגללנו התרחש כל הסער הגדול הזה? פתח החולה והסביר את הפסוק בתהילים "משכיל אל דל". "הסבר הפסוק מבהיל והתקיים בי במדויק! האדם המשכיל אל דל, המחפש את הדל, ורודף אחר מעשי חסד - בניגוד לאיש הממתין ומצפה לבקשת העני - אינו מחכה לרגע האחרון ואינו

פרשת השבוע

לפתע נכנס יהודי בלתי מוכר, שאינו ממתפללי המנין הקבוע, והודיע שיש לו יארציית על סבתא של אמא שלו והוא רוצה לגשת לעמוד. הסבירו לו שלרבי שמואל לרנר יש הבוקר יארציית על אמו והוא 'חיוב' גמור, אך האיש דרש את העמוד...

מה חשוב לעילוי הנשמה? - קטע מרתק מתוך ספרו החדש של רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א, 'מחשבה בפרשה'

לְסֵפֶד לְשָׂרָה וְלְבִכְתָּה (כג, ב).

שעת בוקר מוקדמת ומתפללי מנין הנץ החמה שבבית הכנסת הנודע, בית כנסת הגר"א בשערי חסד, החלו להתכונן לתפילתם. גבאי בית הכנסת ומייסדו, סבי זקני המקובל הצדיק רבי אפרים שמואל לרנר (פפרמן) זצ"ל, ניגש לעמוד התפילה, כדי להיות חזן לעילוי נשמת אמו עליה השלום, שתאריך פטירתה חל באותו היום.

רבי שמואל היה יוזם המנין ומחוללו והוא סיכם מראש עם המתפללים שביום היארציית הוא ניגש, כמובן, להתפלל על אמו. לפתע נכנס יהודי בלתי מוכר, שאינו ממתפללי המנין הקבוע, והודיע שיש לו יארציית על סבתא של אמא שלו והוא רוצה לגשת לעמוד. אחד המתפללים הסביר לו שלרבי שמואל לרנר יש הבוקר יארציית על אמו שלו והוא 'חיוב' גמור, אך האיש דרש את העמוד. רבי שמואל הסכים מיד, מבלי להגיד מילה, מבלי להניד עפעף. הוא עמד בצד והתפלל יחד עם כולם, כשרק בסוף התפילה 'איפשר' לו האלמוני לומר 'קדיש'.

אחרי התפילה הקיפו המתפללים את רבי שמואל, וניסו להבין מדוע הוא לא הבהיר לאותו יהודי שיש לו 'חיוב'.

ורבי אפרים שמואל לרנר הסביר בפשטות: "כל הענין להיות שליח ציבור ולומר 'קדיש', הוא לעילוי נשמת הנפטר. ואם יהודי מאד רוצה להיות חזן, לעילוי נשמת סבתא של אמא שלו, והנה אני מוותר לו- אזי זוהי מצוה גדולה יותר, שבודאי תסייע יותר בשמים לאמא שלי..."

ישנם בתי כנסיות רבים בהם קובעים סדר מיוחד, בו כל אחד אומר את הקדיש בתורו. יהודי עמד בבית הכנסת והמתין לומר קדיש בתורו, בדיוק כפי שהורה לו גבאי בית הכנסת. והנה לפתע צץ משום- מקום יהודי אחר והחל לומר 'קדיש' בעצמו, למרות שגבאי בית הכנסת לא איפשר לו לומר כעת את הקדיש. מה יהיה עם הזכויות של היהודי שלמרות שהיה תורו לומר את הקדיש, הוא לא אמר אותו?

כתב בשו"ת חתם סופר (יו"ד שמ"ה) כך: "שמעתי בצעירותי בקהילת פרנקפורט דמיין בשם הגאון שב יעקב בהיותו שם, שאמר להאבלים שכל מי שאומר קדיש שמגיע לחברו, לא הועיל לעצמו ולא הפסיד לחברו, שמכל מקום עולה לנשמה מי ששייך לו. ולפי עניות דעתי הוא מהגמרא בבבא קמא, שם נאמר שהגונב עולתו של חברו והקריבה פטור, שהרי חזרה קרן לבעלים, פירוש שכלפי השמים גלוי למי שייך קרבן העולה, והוא הדין כאן". (וראו בספרי ויאמר שמואל, משא ומתן מדברי החכמים בדברי החתם סופר הללו).

כך שאם ראובן אמר קדיש, בזמן ששמעון היה צריך לומר את הקדיש- הולכים כל הזכויות של הקדיש לנפטר, עליו שמעון היה צריך לומר את הקדיש!!

מדוע האבל אומר את הקדיש שלאחר 'מפטיר'?
בבתי כנסיות רבים מאפשרים לאָבֵל לומר את הקדיש
שאומרים לפני קריאת ה'מפטיר'. מדוע?

מקור קדיש זה הוא מדברי התוספות והרא"ש, שכתבו: "אחר
שנסדר הש"ס תקנו לומר קדיש בין אותם שקראו ראשונה לבין
המפטיר, שתקנו לומר קדיש בין השבעה למפטיר, להודיע שאינו
ממנין השבעה".

החיד"א הביא בשם הר"י מיגש שתקנו לומר קדיש זה, כדי
להפסיק בין קריאת התורה לקריאת הנביא, ומשום כבוד לתורה,
שלא יראה שכאילו דחינו את התורה והעדפנו את קריאת הפטרת
הנביא על פניה. והשערי אפרים כתב: "אחר שסיימו הסדרה עם
המשלים האחרון... אומר הש"ץ חצי קדיש. ונוהגים שאם המשלים
יש לו יארציט ביום זה, אז הוא זוכה באמירת הקדיש הזה, ויש
נוהגין כן גם אם המשלים הוא אבל תוך י"ב חודש על אביו ואמו".
ב"ארחות רבנו" (ח"ג עמ' רט"ז) מובא בשם החזו"א שקדיש
זה יאמרנו רק מי שיכול לומר קדיש יתום, ושם (ח"א עמ' ע"ב)
מובא שהורה מרן ה"קהילות יעקב" זצ"ל שאם יש שם אבל - הוא
יאמרנו, והסטיפלר עצמו אמר קדיש זה כשהיה בעל יארציט, אף
שהיה שם אבל.

לדברי הגר"י מרצבך זצ"ל ומרן הגרש"ז אורבך זצ"ל, מאחר
וקדיש זה נתקן עבור כל נשמות הנפטרים (שלא אומרים עליהם
קדיש), ואם יאמרנו האבל, הוא יכוין לעילוי נשמת מי שהוא אבל
אחריו, לכן עדיף שיאמרנו הקורא בתורה ולא האבל.

אך כתב הגרש"ז א שאם האבל עלה ל"אחרון", יכול לאומר.
ובקהילות רבות, וביחוד בקהילות ספרדיות, נתנו קדיש זה לאבל
דוקא, כפי שכתב בשו"ת ויקרא אברהם שכך נהגו בזמנו בארץ
ישראל ובלוב, והבן איש חי כתב שקדיש זה הוא כקדיש יתום,
אך הוא שייך לעולה למפטיר ויכול לכבד בו את כל החפץ ביקרו.
ובשערי אפרים ובספרו מטה אפרים כתב שנהגו אצלם שהקדיש
שייך לבעל היארציט, ובתנאי שעולה לתורה באחד מן העליות.
וכן נהגו בהונגריה, (כמובא בשו"ת לבושי מרדכי) שהוא כקדיש
יתום. חלק מהקהילות נהגו ליתן הקדיש רק לבעל יארציט,
וחלק נתנו אותו לאבל, וחלק נתנו אותו רק לאבל שעלה לתורה
או שעלה לעליות האחרון, או לעליית המפטיר. ויש בזה מנהגי
קהילות שונים, וישנם בפנקסי קהילות וספרים שכתבו בפירוש

שרק הש"ץ או בעל הקורא אומרים (וראו בהרחבה בספרי ויאמר
שמואל).

ה"נר לאליהו" הביא שאמרו חז"ל שאשר בן יעקב ע"ה יושב על
פתחו של גהינום וכל הלומד משנה מצילו, ואפילו איש זר הלומד
משניות עבור נפטר, מצילים את הנפטר מגיהנום. וזהו שכתוב
"מאשר שמנה לחמו", "שמנה" אותיות נשמה ומשנה, שהם לחם
המשנה. וכתב בספר 'תורה אור' שלימוד משניות הוא תיקון גדול
יותר מלהתפלל לפני התיבה. ומצינו בספרו של המקובל הגר"א
מגריידיץ זי"ע שהביא מספר מדרגות במעשים לתועלת הנפטר,
וכתב שהתועלת העילאית ביותר עבורם הוא לימוד תורה בעיון
והעמקה, ואם לא - ילמד משניות.

לאחר שבתו של הגאון המופלא רבי משה שפירא זצ"ל נפטרה,
הקים אביה שיעור משניות לעילוי נשמתה ואמר שלימוד לעילוי
נשמה צריך להיות לימוד חדש, ולא מספיק ללמוד את הלימוד
הרגיל ולומר שזה לעילוי נשמת (כששישנם הסבורים שסגולת
הלימוד לעילוי נשמה, היא רק בלימוד מיוחד לעילוי הנשמה,
וישנם הסבורים ש"נר לאחד נר למאה", וניתן ללמוד לע"נ כמה
נפטרים יחד).

סיפר לי מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: "כאשר אמי עליה
השלום נפטרה, אמר אבי מורי זצ"ל לאחיותי ללמוד פרקי אבות
לעילוי נשמתה של אמא".

סיפר לי ידידי הרה"ג רבי בן ציון שטיינמן שליט"א, על
הנהגות סבו מרן הגר"א ל שטיינמן זצ"ל: "סבא סבור היה שהענין
הגדול ביותר לעילוי הנשמה הוא שבני המשפחה לומדים לעילוי
הנשמה. ואכן, משפחתנו מתאספת ולומדים משניות יחדיו לע"נ
הסבתא ע"ה. סבא סבור כדעת הגר"א ז"ל והמקובלים בענין אי
כניסה לבית הקברות שלא לצורך גדול (ועי' בספרי שלהי דקייטא
בהרחבה), אך כדי שלא יגידו ש"הרב שטיינמן לא עולה לקבר של
רעייתו", כדי למנוע דיבורים ותהיות, אזי סבא עלה לקבר, ושם
קראו את פרקי התהילים הנהוגים. סבא הדגיש שלימוד התורה
היא הזכות הגדולה ביותר לעילוי הנשמה".

(קטע מתוך ספרו החדש של רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א, 'מחשבה בפרשה', על סדר
פסוקי חומש בראשית, ובו לקחי מוסר ותבונה, סיפורי מופת, עובדות מגדולי ישראל,
הגינות מחשבה ופניני תורה והלכה, בצירוף הליכות והנהגות ממרן הגר"ח קניבסקי
שליט"א. הפצה ראשית: יפה נוף. לרכישת הספר במשלוח ישי: 3tgKinj@https://bit.ly)

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

כשעה לפני כניסת השבת ירד רבי דוד שפיגל לרחוב וקרא לשני עניים שחזותם העידה על אביונות אמיתית. "בקשה לי אליכם", אמר להם, "ואשלם לכם במיטב כספי אם תמלאו לי אותה"

"וְהָיָה הַנְּעָרָה אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיהָ" - 'מבחן החסד' שסלל את הדרך לשידוך

על מנת שימלאו את המשימה שהטיל עליהם. והנה העני הראשון כבר מתדפק על דלת המשפחה. הדלת נפתחת על ידי הבת הגדולה, זו שהוצעה לר' דוד שפיגל. היא שואלת את העני למבוקשו, והלה משיב שמזה כמה ימים לא בא אוכל טעים אל קרבנו, "ואני מבקש שתערכי לי עכשיו שולחן יפה, וסעודה נאה, כדי שאוכל להשביע רעבוני". למרבה הפלא, ולמרות שהשבת כבר עמדה בפתח, וזו העת שהשטן פותח את המשרד הראשי שלו, ומנסה להבעיר את אש הכעס בבתים היהודיים, מנענעת לו הבת הגדולה בראשה בסבלנות רבה, לאות שהיא משתפת בצערו וברעבונו, ומזמינה אותו להיכנס אחר כבוד הביתה. היא עורכת לפניו שולחן עם מטעמים רבים ועומדת לפניו כדי לשרתו ולהגיש לו כל אשר יבקש.

העני סיים לאכול וירד אל הרחוב, ועתה ניתן האות לחברו לעלות לבית המשפחה. לא קשה לתאר מה היתה תגובתם של רבים מבני דורנו אל מול מקרה שכזה... ועוד בפרשיה החוזרת על עצמה פעם שניה... גם אם היה מתגבר על עצמו בפעם הראשונה, ונותן לעני את מבוקשו, אבל כשמגיע אביון נוסף, ובשעה כה לחוצה... ובאמת, היה מותר לכאורה לבת ההיא לחשוב שאולי ממתנה ברחוב שורה ארוכה של אביונים, וברגע שגם זה ירד, יעלו השלישי והרביעי, ואני אנה אני באה... הרי עוד רגע שבת... אבל היא לא עשתה את כל החשבונות הללו, והוכיחה את מידת הסבלנות השוכנת בקרבה. היא אירחה במאור פנים גם את העני השני, האכילתו והשקתו, והוציאה אותו מן הבית כשהוא שבע לחלוטין.

משבאו שני העניים וסיפרו לר' דוד את הקורות אותם, החליט על אתר להסכים להינשא לה.

(להתעדן באהבתך)

רבי דוד שפיגל זצ"ל היה רב בגרמניה, ונודע כתלמיד חכם גדול וירא שמים מרבים. בהגיעו לגיל שידוכים, נפטרה אשתו של ראש השוחטים במקום מגוריו, חיים כהן שמו, ובתה הבכורה נאלצה לנהל מעתה את הבית, במקום אמה. בשלב מסוים הציעו לר' דוד את הבת ההיא. תשובתו היתה, שלפני שיסכים לשידוך הוא מעונין לבדוק את המשודכת בדבר מסוים, ולא פירט בפני השדכן מה הוא הדבר. "אשוב אליך בעוד כמה ימים עם תשובה ברורה, לכאן או לכאן", השיב ר' דוד לשדכן.

בערב שבת, כשעה לפני כניסת השבת, ירד ר' דוד לרחוב וקרא לשני עניים שבגדיהם היו פרומים וחזותם מצביעה על אביונות אמיתית, ואומר להם כדברים הללו: "בקשה לי אליכם, ואשלם לכם במיטב כספי אם תמלאו לי אותה". עיניהם של העניים נדלקו בשמחה, והם הסכימו לעשות כל אשר יאמר להם. ר' דוד פונה אל העני הראשון, ואומר לו לדפוק עתה על דלת ביתה של משפחת כהן, "וכשהבת הגדולה תפתח לך את הדלת, תאמר לה שאתה מאוד רעב וברצונך לאכול סעודה. אחר כך תבוא ותספר לי כיצד התגלגלו העניינים".

ר' דוד פונה עתה אל העני השני, ואומר לו שלאחר שיירד העני הראשון מבית משפחת כהן, "תעלה לשם אתה, ותעשה כמעשהו, ותאמר גם אתה שהינך רעב, ותבקש שיתנו לך סעודה, ותספר לי אחר כך כיצד קיבלו אותך, והאם נתנו לך לאכול".

[ואגב, הגר"י זילברשטיין שליט"א, בשמעו את הסיפור, הקשה: וכי מי התיר לר' דוד להטריח נערה יתומה שתכין שתי ארוחות בזמן כל כך לחוץ? הרי בעצם מדובר ב'הצגה', והעניים לא הוצרכו לסעודות הללו! ותירץ, שגם בשידוך של רבקה מצאנו שאליעזר עשה דבר דומה, כשברצותו לבדוק את תכונותיה של המיועדת ביקש ממנה להשקות את הגמלים].

כך או כך, הבחור דוד שפיגל שלשל לשני העניים כסף רב

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"דע לך", אמר לי ר' אליהו, "ששמיעת חזרת הש"ץ, עניית 'אמן' והכריעה ב'מודים דרבנן', זאת היא סגולה גדולה למניעת כאבי גב"

חזרת הש"ץ מניחים תפילין דרבינו תם, ומפסידים את ההשפעות שיכלו להגיע אליהן. "דע לך", אמר לי ר' אליהו, "ששמיעת חזרת הש"ץ, עניית 'אמן' והכריעה ב'מודים דרבנן', זאת היא סגולה גדולה למניעת כאבי גב".

עשיתי כדבר הרופא, וראה זה פלא. תוך תקופה קצרה מאז שהתחלתי להקפיד על ההנהגה הנכונה בחזרת הש"ץ, נעלמו הכאבים כלא היו. מאז ברוך ה' איני סובל מכאבי גב. יהא המעשה הזה לעילוי נשמתו.

(השגחה פרטית)

לאחרונה נפטר יהודי יקר מאד, הרופא המסור ר' אליהו שוסהיים ז"ל. בשנה האחרונה ביקרתי אצלו וסיפרתי לו שאני סובל מכאבי גב ומחפש מזור ותרופה.

ר' אליהו אכן סייע לי. הוא דיבר אתי על מה שכתוב בגמרא, במסכת ברכות, ששמונה עשרה הברכות של תפילת העמידה הן כנגד שמונה עשרה החוליות שבעמוד השדרה. כשיש בעיה בעמוד השדרה, כדאי לבדוק מה קורה עם שמונה עשרה הברכות, להתפלל כראוי ולהשתחוות כראוי.

עיקר ההקפדה היא בעניין חזרת הש"ץ. יש אנשים שבזמן

הסיפור היומי

כשהתקרב הרב רוז לבית המוסר שמע קולות רמים. לשאלתו, השיבו לו כי כעת מתנהל משא ומתן בין אבא זצ"ל והגאון רבי יחזקאל זצ"ל. משנכנס, נוכח לראות כי המתרחש שם הפלא ופלא... "כל היי מלווה אותי התמונה הזו", סיפר

תיאור מרתק על הריתחא דאורייתא בשיעור התורה שנמסר בביהמ"ד בית המוסר בקובנא

דאורייתא". כל אחד רץ לארון הספרים: האחד פתח רמב"ם, השני - רשב"א, אף רמב"ן, ירושלמי וספרים נוספים הוצאו מהארון - הכל כדי להביא ראיות לסברתם. העומד מן הצד שמע רק צעקות. זה מקשה וזה מתרץ, התירוץ עובר בין כולם וחוזר חלילה.

בשעת הויכוח, היה הגאון רבי יחזקאל יושב ושותק. הוא איפשר לכל אחד להביע את דעתו, ותמיד הייתה בת צחוק מרחפת על פניו. כמו רב חובל המוביל את אונייתו בים הסוער, הוא שמע מכל אחד את דבריו, וכך ניווט את שיעורו המיוחד בים התורה העמוק. אבא היה אומר, כי אפילו תלמיד חכם גדול מוכרח היה להתכונן לשיעורו של הגאון רבי יחזקאל ברנשטיין. למעשה, שם הוא היה מכין את השיעור שימסור בישיבה.

הגאון היה יושב באמצע השולחן כדי שיוכל לשמוע את כולם. את אבא היה מושיב מולו, מן העבר השני של השולחן. באמצע רב-השיח של השיעור, בים הצעקות ובליל הקולות, היה מבקש הוא מאבא להשמיע את אשר בפיו על הקושיה העצומה. או אז היה אבא בגאונותו מתרץ בעומק רב. עם דבריו הנלהבים של אבא, החלו צעקות מכל הסובבים, כמו בשיעור בישיבה. בעבר, כשפלוגי היה אומר דעה שלא הסתברה באוזני אלמוני,

סיפר חמי רבי יצחק אלחנן גיברלטר זצ"ל: אחרי פטירת רבי חנא גורביץ, לומדי בית המדרש בית המוסר בקובנא החלו לחפש ממלא מקום, שימסור שיעור במקומו. לשם כך, הזמינו תלמידי חכמים למסור שיעור לדוגמא, אולם רבים לא עמדו בכך, משום שבשיעור ישבו עשרות תלמידי חכמים שהיו אריות בתורה, ואלו היו מפריכים את דבריו.

לבסוף, החל למסור את השיעור הלמדני הגאון רבי יחזקאל ברנשטיין, בעל ה'דברי יחזקאל', שכיננו, "רבי יחזקאל טרסטינר" דבק בו על שם עיירתו. הוא היה תלמיד חכם עצום, וגאונותו מפורסמת בעולם התורה. הוא הצליח למלא את מקומו של הגאון רבי חנא גורביץ והמשיך בתפקיד זה עד פרוץ המלחמה. יום השנה לפטירתו חל בט' בחשוון.

שיעורו נמסר מידי יום לפני תפילת מעריב. בשבתות - לפני מנחה, ובחורף - אף בלילות שבת. במשך כשעתיים וחצי ישבו כחמישים תלמידי חכמים על ספסלים מסביב השולחנות. מי שלא מצא מקום פנוי, ישב על ספסלי התפילה עם סטנדר. לכל אחד מן הלומדים הייתה גמרא ביד. אולם השולחן עדיין היה ריק. הגאון היה מקשה קושיה, בה פתח את שיעורו, ומייד התחיל ה"ריתחא

כולם אוהבים זה את זה ומכבדים זה את זה. לאחר מכן היה כל אחד מתיישב במקומו ונזהר שלא להפריע לזולתו, לא בלימוד ולא בתפילה. אף אחד לא חיפש את המזרח, לא העשיר ואף לא התלמיד חכם הגדול, אלא בכל מקום שיושבים ויש שם מנוחת הנפש - זהו המזרח.

סיפר לי הגאון הרב שמואל יעקב רוז, ששימש כרב ראשי במינכן לאחר המלחמה, שלפעמים היה מגיע לבית המוסר בקובנה לבקר את אחיו הגדול הרה"ג והצדיק רבי חיים רוז הי"ד, שהיה בין משתתפי השיעור הגאוני וממתפללי בית המוסר. כשהתקרב הרב רוז לבית המוסר, שמע קולות רמים. מששאל מיהו הצועק, השיבו לו כי כעת מתנהל משא ומתן בשיעור, ואלו קולותיהם של אבא ושל הגאון רבי יחזקאל. משנכנס פנימה, נוכח לראות כי המתרחש שם הפלא ופלא - גם בלהט הויכוח, ניכר היה הכבוד הרב שהיו חולקים זה לזה. "כל חיי מלווה אותי תמונה זו, של שיעור התורה הגאוני בבית המוסר" - כך מסיים הרב שמואל יעקב רוז. (עד היום חרוטה בזכרוני דמותו של אחיו, רבי חיים צבי רוז, אשר היה תלמיד חכם עצום, מצדיקי בית המוסר. כפי הזכור לי, הוא היה תלמיד ישיבת סלבודקה. בהיותי ילד, הייתי נהנה להתבונן בתפילתו. הוא היה מלא יראת שמים, זהיר בכבוד האדם, והיווה דמות מיוחדת במינה. הוא נהרג בתאונה במחנה בגרמניה, הי"ד).

לאחר שהסתיים השיעור למדו מוסר במשך כחצי שעה. לימוד המוסר היה כפי שהורה הגאון רבי ישראל סלנטר - בקול גדול ובבכי. זכיתי לחזות בלימוד המוסר בבית המוסר הקובנאי: תלמידי חכמים עצומים, גדולי ישראל, עומדים ובודקים כל פינה בנפשם, כדי להגיע לתכלית השלמות! חשבתי אז, בתור ילד, שרק כך לומדים מוסר. כשזכיתי לעלות לארץ ולהיכנס ללימוד בישיבת חברון בירושלים והגיע זמן לימוד המוסר - למדתי כפי ששמעתי בילדותי, כדרך שלמדו מוסר בקובנה. תחילה חשבתי כי זהו הנוסח המקורי, סברתי שאין הבדל בין התפילה, שממשיכים להתפלל בנוסח ליטא המקורי, לבין נוסח לימוד המוסר מליטא. עד היום מזכירים לי חבריי את צורת לימוד המוסר שלי, שהייתי לומד בקול רם וכו'.

(יאיר נזרי)

היה הלה - מתוך אש התורה שבערה בו - מכנה את חברו בביטויים קשים, על שאין סברתו עולה נכון עם האמת הצרופה: "אתה בור ועם הארץ". כי איך ייתכן שפלוני יאמר סברא כזו, שלפי הבנתו של אלמוני היא עקומה כנגד כל מה שכתוב בתורה, זו פגיעה בתורה הקדושה!

לאחר שאבא שטח את דבריו, היה הגאון רבי יחזקאל שואל את אבא כיצד הגיע לתירוץ הזה, ובינתיים כל הלומדים צועקים ורותחים באש הלימוד הבווערת בהם. פעם אחת השתיק הגאון את כולם ואמר, שהגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור אמר את הפשט של אבא. כולם השתתקו, ואבא העלה בפניהם את חידושו במשך שיעור שלם. לאור דבריו, החל דו-שיח למדני בין הגאון לבין אבא. אבא בונה, הגאון סותר, והצעקות בין שניהם, ה"ריתחא דאורייתא", מגיעים עד לב השמים.

הצעקות היו נשמעות עד הכניסה לבית המדרש. הנכנס לשם היה שואל את רעהו מי הם הצועקים ונענה, כי מדובר בגאון רבי יחזקאל וברבי שרגא פייבל. אבא, בשכלו הישר, היה מוביל את חידושו ומתווכח בלהט. כמה ענוותן היה אבא בחיי היום יום, מעולם לא נשמע קולו ברמה, אולם מששמע חידוש שלפי דעתו אינו נכון, היה מאבד את עשתונותו, כל זאת משום שהתורה הקדושה הייתה הערך העליון והיקר ביותר בחייו.

את הכבוד הגדול שחלק אבא לגאון רבי יחזקאל, לא ניתן לתאר. הגאון אף הוא כיבד מאד את אבא. שמעתי שהגאון אמר על אבא, כי הוא מאיר את שכלו בתורה. רבי יחזקאל החזיק את אבא כחבר ללימוד, אולם אבא החזיק את עצמו כתלמיד חבר. בבחירתם הם למדו יחדיו בישיבת סלבודקה. מורי ורבי, הגאון רבי אפרים אשרי זצ"ל סיפר לי, שכאשר למד אצל הגאון רבי יחזקאל בישיבת "אור ישראל", לא פעם קרה, שרבי חצקל היה אומר במשך שיעור שלם את דבריו של אבא, כשהוא מציין כי זהו חידושו של הגאון רבי שרגא פייבל, אותו שמע בעת השיעור בבית המוסר. הרב אושרי אמר לי, שהוא זוכר לאחר שבעים שנה שיעור שלם במעילה בקונמות, שרבי חצקל אמר בשם אבא, והיה הרב אושרי משחזר לי את כל דבריו של רבי חצקל בשם אבא מילה במילה, וזאת לאחר שבעים שנה.

השיעור הלמדני אך כשעתיים וחצי. בתום השיעור נעשו

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייו

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

אחד ממקורבי החזו"א אמר לו על איזה רב בעיר שאינו מבין את עניני המקוה, ואמר החזו"א: "לשון הרע!" כשחזר והזכיר זאת בהמשך השיחה, חזר החזו"א ואמר: "כבר אמרתי שזה לשון הרע"

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

לתקן נעליים, ואומרים לו: לך לסנדלר פלוני, כי הסנדלר ששאלת עליו לא מתקן טוב, שאין זה לשון הרע, שהרי צריך לדעת למי ללכת לתקן. וכן כתב באגרותיו (ח"ב אגרת קלג), והוסיף שמ"מ צריך לזה זהירות יתירה ופן ישנה הדבר בקוצו של יו"ד ונמצא מוציא שם רע על תלמיד חכם. ואכן, במעשה איש (ח"ו עמוד כו) מובא שאחד ממקורביו אמר על איזה רב בעיר שאינו מבין את עניני המקוה כשמסבירים לו, ואמר החזו"א: "לשון הרע". וכשחזר והזכיר זאת בהמשך השיחה, חזר ואמר החזו"א: "כבר אמרתי שזה לשון הרע". ויש לציין שצריך גם את כל גדרי ותנאי הלכות סיפור לשון הרע לתועלת המבוארים לקמן (לשון הרע כלל י סע' ב, ורכילות כלל ט סע' ב).

לגבי אמירה על ת"ח שאין כחו בעיון אלא רק בבקאות, או שיש לו נגיעות בענין מסוים, כתב הגר"י שפירא (דעת יהודה עמ' רמה) שנראה שהתיר החזו"א לומר את הדבר, אלא שבזמננו כמעט אין ת"ח שראוי לומר דברים כאלו על ת"ח אחר, מפני שנתמעטו מאד חכמי הדור האמיתיים שהוראתם היא ללא כל פניה, ואף דברי החזו"א לא נאמרו אלא כשהדברים נאמרים לת"ח מובהקים, אבל לא לסתם בני"א, שהם בחזקת שאינם זהירים. וראה עוד מה שכתב החזו"א בנדון זה במעשה איש (ח"ה עמוד לא).

אחת הדוגמאות שמביא ה'חפץ חיים' לדיבור שיש בו משום לשה"ר למרות שהוא לכאורה רק שלילת מעלות מהזולת, היא כשאומר על תלמיד חכם שאינו חכם כל-כך בתורה, וכגון שאינו יודע כל כך לפסוק הלכות וכו', שבזה הוא ממעט את כבודו לגמרי ויורד למחייתו.

ב'ביאורים' ומוספים' מביאים בענין זה מה שכתב ב'דעת תורה' (פתיחה להלכות טרפות אות מא), שאם מורה הוראה הורה להקל, ורוצה אחר לחלוק עליו ולהורות שלא כדבריו, שקול כבוד התורה של המורה הוראה הראשון כהפסד מרובה, ולכך במקום שמקילים בהפסד מרובה, יש להקל גם כאן. עוד הביא משו"ת מהרי"א (ח"ב סימן קטו) שאין ראוי לחלוק על הוראת מורה הוראה שפסק להקל בדבר מסוים באיסור דרבנן, לפי שכבוד תלמיד חכם הוא עשה מהתורה, ואיסור זה שהקל בו הוא דרבנן, ויש לחוש לבזיון תלמיד חכם שיש בזה חילול ה' וחילול כבוד התורה [ובדעת תורה שם אחר שהביא דבר המהרי"א סיים: ומזה תוכחה מגולה על זלזול הורים ומורים כיוצא בזה].

ומי ששואל על רב פלוני האם אפשר לסמוך על פסקי הוראותיו [ויודע הנשאל שרב זה אינו תלמיד חכם וירא שמים], דעת החזו"א (מעשה איש ח"ג עמוד רא) שמוותר לומר זאת ואין בכך משום לשון הרע, וכמי ששואל אצל איזה סנדלר כדאי ללכת

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מדוע ביקש הסבא מסלבודקה ברכה מבחור מהישיבה?

ראש השנה דף יז

כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו

והוא מוכה מכל עבר. הוא אכן מבין היטב על מה ולמה באו הצרות, והחליט לבקש מחילה, אולי יחוס אולי ירחם והגלגל ישוב ויתהפך לטובה...

הבחור סיים לקרוא את המכתב ונשא עיניו אל הסבא לשמוע מה דעתו.

על פי ההלכה אינך מחויב למחול לו, אמר הסבא. אבל כבר מחלתי השיב הבחור במשיכת כתפים טבעית. לא עכשיו, הסביר הבחור, אלא מיד. לה, ולחותן, ולחותנת ולמוציא הדבה. כי הרי אין אדם נוקף אצבעו אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, ואותה בת קול שהכריזה על הזיווג, הכריזה על הביטול. ומוציא הדיבה הוא שלוחו של מרום, אז מה לי לכעוס עליהם, את עצמי עלי לשפר ותו לא.

אני חוזר, אמר הסבא, הכל משמים זה ענין אחד, אבל אתה אינך מחויב למחול לו.

אמת, אמר הבחור, אבל כבר מחלתי.

הסבא קם ממקומו, הבחור קם נבוך מעברו השני של השולחן, הסבא הסיר את כובעו, והניחו על השולחן, עטור בכיפתו הגדולה ניגש ונעמד לפני הבחור. בקומתו התמירה התנשא מעליו, כופף את ראשו ובקש מהבחור, ברכני...

הבחור נרתע, מה, הוא יברך את הסבא?

אמר הסבא: ממי מבקשים ברכה, מצדיק מופלג, היש לך צדיק מופלג יותר מבן ישיבה העמל בתורה ומתעלה במוסר, אלא מה, בצד המצוות ישנן גם עברות, אבל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, נקי אתה וזך, ברכני נא...

(כבודם של ישראל)

אחד מבחירי ישיבת סלובודקה שבליטא התארס בשעה טובה עם בתו המושלמת של נגיד מוקיר רבנן שהבטיח לחתנו מזונות ביד רחבה, דבר נאה ומתקבל. החתן הוזמן לשבות בעירו של החותן לעתיד, כדי שיוכל להתפאר בו בפני בני קהילתו.

היה שם יהודי צר עין שאושרו של הגביר היה בעיניו לצנינים, כשנשאל על ידו מה דעתו על החתן, הפטיר ברשעות ואמר: מה אומר לך, אם בחרתם בו, כנראה בירתם היטיב...

המחותן נדרך, למה כוונתך, שאל בחשש. אך אותו צר עין השתמט והתחמק - די במה שאמרת, לא אוסיף דבר!

המחותן נחרד, מה ידוע לו שאינו ידוע לנו. וכך החל לעקוב אחר הבחור בחשדנות, כל חיוך התפרש כגיחוך, כל איפוק כמוזרות, שיתף את בני הבית וכל האוירה הפכה לטעונה ועוינת.

כשחזר הבחור לישיבה, שלחו אחריו את שטר התנאים ודמי הקנס.

עוולמו חרב עליו מבלי שידע על מה ולמה, הסבא מסלבודקה נכנס לעובי הקורה, נסה לברר, הבטיח שהבחור מושלם, שאל איזו עולה נמצאה בו. והאמת היא שלא היה דבר, אלא רק אותה ברית כרותה לשפתיים, ללשון הרע שתתקבל.

הבחור נשאר בישיבה, קרנו בעיני הבחורים ירדה, וכך חלפו כמה שנים. באחד הימים הוא נקרא אל הסבא, שהושיבו והושיט לו מכתב.

את המכתב כתב אותו צר עין שגרם לפירוק השידוך, הוא התודה שעשה זאת מתוך רוע צרוף, קנאה מורעלת, ואכן קיבל את עונשו במידה גדושה. הגלגל התהפך עליו לרעה, הוא הפסיד את כל רכושו, ומשפחתו התפרקה, בריאותו התערערה,

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

לשמוע ולחשוב מיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאזן או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

כשלא ניתן להשיג אתרוג בלתי מורכב - האם ניתן ליטול אתרוג מורכב?

להשתמש במינים הפסולים מחמת מום; וראה פירוט להלן, בנוגע לשימוש בארבעת המינים יבשים. לעומת זאת, את הפסולים מחמת שאינם מינים אלו ממש, אין ליטול אף במקרה שאין אפשרות אחרת, ואף ללא ברכה; מחשש שבשנים אחרות יטעו וישתמשו במינים אלו לקיום המצוה. ואת הפסולים משום גזל - יש ליטול, ללא ברכה, החל מהיום השני של חג הסוכות ואילך.

[שו"ע תרמט, ו, משנ"ב נג, ושעה"צ נט]

פסולי ארבעת המינים מחולקים לשתי קטגוריות: הפסולים מחמת מום, והפסולים במהותם. הפסולים מחמת מום, הם אלו הפסולים משום חסרון 'הָדָר', משום שאינם שלמים, שזהו הפסול המכונה 'חֶסֶר', וכיצא בהם. והפסולים במהותם, הם כאלו שאינם מינים אלו ממש, כגון אתרוג מורכב, או ענפי עץ הצפצפה, הדומה לענפי ערבה אך אינו ממין הערבה, וכן ארבעת המינים גזולים. במקרה שאין אפשרות להשיג ארבעה מינים כשרים, ניתן

מדוע יש להקל בנוגע ללולב יבש יותר מאשר באתרוג יבש?

בהיותו יבש יש בו 'הָדָר' מסוים, אך לא על המינים האחרים, שכאשר הם יבשים אין בהם הדר כלל.

ועוד כתב הרמ"א, שיש הסוברים שבמקרה שאין אפשרות אחרת, ניתן לברך אף על הדס יבש שלא יבש לחלוטין; אך לא על אתרוג יבש, כיון שעליו נאמר בתורה במפורש "פְּרִי עֵץ הָדָר". ויש אומרים, שבמקרה כזה ניתן להקל אף בערבה ובאתרוג; וכן יש לנהוג למעשה, וראה להלן.

[שו"ע תרמט, ו, משנ"ב נה, נז רנח, ושעה"צ סב רסג]

בהמשך לאמור: יש מהראשונים שסוברים, שבמקרה שאין אפשרות להשיג ארבעת המינים כשרים, אלא מינים הפסולים מחמת מום - יש ליטול אותם ללא ברכה, כזכרון בעלמא לקיום המצוה. וכך פסק השולחן ערוך.

והרמ"א הביא דעת ראשונים הסוברים, שאם רק הלולב פסול, וסיבת הפסול היא מחמת שהתייבש; אך הוא אינו יבש לחלוטין, כלומר, שאינו ירוק כלל, אך לא נעשה 'פְּרִיך' - ניתן אף לברך על ארבעת המינים. ולדעה זו, אין להקל בכך אלא בלולב, שגם

מי שלא הצליח להשיג ארבעת המינים 'לְחִים' - באיזה מקרה רשאי ליטול ארבעת המינים 'יבשים'?

אין האחרים יוצאים ידי חובתם ביבשים, על אף שאין באפשרותם להשיג מינים לחים לעצמם; ועליהם לצאת ידי חובה בארבעת המינים הלחים, ברשות בעליהם, כמובן.

4. כאשר יש במקום כאלו שיש ברשותם ארבעת המינים לחים, וכאלו שיש ברשותם ארבעת המינים יבשים לחלוטין - גם במקרה זה, צריכים כולם ליטול את הלחים; אולם, מי שכבר נטל את היבשים ובירך עליהם, למרות שעליו לשוב וליטול את הלחים, לא יברך שנית בשעת נטילתם.

[משנ"ב תרמט, נח]

על פי דעת הרמ"א ופוסקים נוספים, ובהתאם לאמור לעיל, המקרים שבהם מותר ליטול ארבעה מינים יבשים, נחלקים לארבעה: 1. כאשר ניתן להשיג רק ארבעת המינים יבשים, יש ליטול אותם, ואף לברך עליהם.

2. כאשר מצויים במקום ארבעת המינים 'לְחִים', אך אינם לחים לחלוטין; ומאידך, ארבעת המינים היבשים, אינם יבשים לחלוטין - ניתן ליטול את ארבעת המינים היבשים, ואף לברך עליהם.

3. כאשר יש במקום כאלו שיש ברשותם ארבעת המינים לחים,

* אתרוג האסור באכילה, פסול. יש אומרים, משום שנאמר על מצות ארבעת המינים "ולקחתם לכם... פרי עץ הדר", ויש לפרש את המילה 'לכם', דהיינו שהאתרוג יהיה ראוי לכם בכל דרכי ההנאה שניתן ליהנות ממנו. ויש אומרים, משום שכאשר אינו ראוי לאכילה, אינו מוגדר כ'פרי'.
* ביום הראשון של סוכות, אין ליטול אתרוג שמעורב בו 'מעשר ראשון', למרות שמותר לאכול, מאחר והוא שייך ללויים, וביום הראשון צריך לקיים את המצוה באתרוג השייך לנוטל.
* אתרוג שגדל בשנה שלפני שנת השמיטה, ונלקט בשנת השמיטה - נחלקו ראשונים אם יש בו קדושת שביעית; ויש להחמיר.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה תלויה כשרות הסוכה בחזוק הקרקעית של הסוכה?

Yaakov Lederman/FLASH90

העליונה אינה נחשבת לסוכה, כיון שאינה ראויה אפילו למגוריים ארעיים, וממילא, התחתונה כשרה. וכמו כן, אם הסוכה העליונה פסולה מחמת שאין בה גובה של עשרה טפחים, או שאין בה שטח של שבעה על שבעה טפחים, או ש'חמתה מרובה מצילתה', או שאין לה דפנות כנדרש להכשר סוכה, או שהסכך שלה לא הונח לשם צל והוא פסול (ראה במקורות) - הסוכה התחתונה אינה נחשבת כסוכה תחת סוכה.

[שו"ע תרכח, א, משנ"ב א, ב, ג, ד, ה, ו, ז, ושעה"צ ה; וראה ביאורים ומוספים דרשו שם, ו; וראה שו"ע תרלה]

בציווי על עשיית הסוכה נאמר בתורה: "בַּסֹּכֶת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים", ודרשו חכמינו ז"ל מהכתיב החסר של המילה 'בסכת', שיש בה משמעות של לשון יחיד, ללמדנו, שצריך לשבת תחת סכך של סוכה אחת, אבל סוכה הבנויה תחת סוכה אחרת - פסולה. ופסול זה, הוא רק כשניתן לדור בסוכה העליונה, ואפילו אם הסכך של התחתונה מתנוועע משום כך; אך אם הסכך של הסוכה התחתונה אינו חזק ויציב דיו בכדי שיוכלו לשבת ולשכב על גביו, ולהעמיד על גביו את כל הנצרך לשם מגורים בסוכה, הסוכה

הלוח היומי

כ' בחשוון | רבי מרדכי לייב ב"ר נחמיה צוקרמן זצ"ל, בעל לב מרדכי

יארצייט:

ד' אלפים תתקי"ט: רבנו אברהם ב"ר יצחק מנרבונה זצ"ל, הקרוי הראב"ד השני, אב"ד, בעל האשכול, פירוש לתלמוד ושו"ת ראב"י אב"ד.
תקע"ד: רבי ניסים הכהן זצ"ל, אב"ד בג'רבה-תוניס, בעל מעשה ניסים.
תרי"ב: רבי שלום ב"ר יעקב יוסף הלוי רוזנפלד זצ"ל, האדמו"ר מקמינקא.
תשי"א: רבי צבי יהודה ב"ר ירחמיאל גרשון אדלשטיין זצ"ל, רבם של שומיאץ-רוסיה ורמת השרון ובעל הוד צבי.
תשי"ג: רבי חיים משולם פייביש ב"ר יצחק אייזיק לנגר זצ"ל, האדמו"ר מסטרטין.
תשמ"ג: רבי משה נתן נטע ב"ר מנחם מנדל למברגר זצ"ל, האדמו"ר ממאקווא ובעל עטרת משה וכלי גולה ורבה של כ. אתא.
תשד"מ: המקובל רבי מרדכי ב"ר יהודה שרעבי זצ"ל, מייסד ור"י המקובלים נהר שלום.
תשס"ד: רבי מרדכי לייב ב"ר נחמיה צוקרמן זצ"ל, בעל לב מרדכי.

יארצייט המקובל הגאון רבי מרדכי ב"ר יהודה שרעבי זי"ע
לא לפרסם את מעשינו הטובים

כאשר הגה"צ רבי מרדכי שרעבי תרם מנורה ודברים נוספים לבית הכנסת לעילוי נשמתה של הרבנית, הוא התנה זאת בתנאי שלא יכתבו את השם כיון שרצה שמעשיו יהיו לשם שמים.
(בית הכנסת כהלכה פרק כט סעיף כא בהערה)

נשתדל לעשות את מעשינו לשם שמים ולא נפרסם את מעשינו הטובים

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il